

พระราชบัญญัติ

อกรังนกอีแอ่น

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๕๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยอกรังนกอีแอ่น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอกรังนกอีแอ่น พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติอกรังนกอีแอ่น พุทธศักราช ๒๔๘๒

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร จังหวัด
สุราษฎร์ธานี จังหวัดพัทลุง จังหวัดกระบี่ จังหวัดตรัง จังหวัดพังงา จังหวัดสตูล และจังหวัดตราด
ส่วนในจังหวัดอื่นจะใช้บังคับเมื่อใดให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“นกอีแอ่น” หมายความว่า นกอีแอ่นชนิดที่ใช้กินรัง

“รั้งนก” หมายความว่า รั้งนกอีแอ่น

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาจัดเก็บอากรรั้งนกอีแอ่น

มาตรา ๖ ในแต่ละจังหวัดที่มีการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาจัดเก็บอากรรั้งนกอีแอ่น ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัด หัวหน้าตำรวจจังหวัด สรรพากรจังหวัด ป่าไม้จังหวัด หัวหน้าคณะผู้บริหารท้องถิ่นทุกรัฐบาลส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดเก็บรั้งนกอยู่ในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น และผู้ทรงคุณวุฒิอีกหกคนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากรายชื่อบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์เกี่ยวกับรั้งนกที่คณะผู้บริหารท้องถิ่นที่มีการจัดเก็บรั้งนกในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเสนอจำนวนสองคนและที่สภาจังหวัดเสนอจำนวนสี่คนเป็นกรรมการ และปลัดจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้และเพิกถอนสัมปทานเก็บรั้งนก
- (๒) พิจารณาการจัดเก็บและจัดสรรเงินอากรรั้งนก
- (๓) ให้คำแนะนำแก่ผู้รับสัมปทานเกี่ยวกับการเก็บรั้งนก
- (๔) กำกับดูแลการเก็บรั้งนกของผู้รับสัมปทานให้เป็นไปตามสัมปทาน และตามพระราชบัญญัตินี้
- (๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข รวมทั้งปฏิบัติการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดรับผิดชอบในการจัดเก็บเงินอากรรั้งนกและมีหน้าที่ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย รวมทั้งมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นผู้รับสัมปทานตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) คณะกรรมการมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ให้ออกเพราะบกพร่อง ไม่สุจริต ต่อหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย

(๕) เป็นบุคคลล้มละลาย -

(๖) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือ

(๗) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้วแต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา ๑๑ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระหรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๕ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด กรรมการผู้ใดที่มาประชุมและมีส่วนได้เสียเป็นการส่วนตัวในเรื่องใดกรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิร่วมประชุมและออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น แต่ให้นับกรรมการผู้นั้นเข้าเป็นองค์ประชุมในเรื่องนั้นด้วย

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บรังนกที่มีอยู่ตามธรรมชาติบนเกาะหรือในที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยไม่ได้รับสัมปทานจากคณะกรรมการ

การขอรับสัมปทานในแต่ละจังหวัดให้ทำโดยการประมูลเงินอากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานชำระเงินอากรเมื่อพ้นระยะเวลาที่กำหนดในสัมปทาน หรือชำระไม่ครบถ้วน ให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของเงินอากรที่ต้องชำระ

เงินเพิ่มตามวรรคหนึ่งให้ถือเป็นเงินอากร

มาตรา ๑๖ ผู้รับสัมปทานจะต้องมีสำนักงานแห่งใหญ่ หรือสำนักงานตัวแทนประจำ ในจังหวัดที่คนได้รับสัมปทาน

มาตรา ๑๗ ผู้รับสัมปทานจะเก็บรังนกได้ไม่เกินปีละสามครั้ง ตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัมปทาน

มาตรา ๑๘ ผู้รับสัมปทานต้องทำบัญชีแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนรังนกที่เก็บได้ บริเวณที่เก็บรังนก และรายการอื่นๆ เกี่ยวกับรังนกยื่นต่อคณะกรรมการตามแบบ หลักเกณฑ์ และ วิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๙ ผู้รับสัมปทานต้องสงวนและคุ้มครองนกอีแอ่น ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดโดยให้นำหลักเกณฑ์ และ วิธีการในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าของกรมป่าไม้มาประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเพิกถอนสัมปทานได้ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ หรือข้อกำหนดที่ระบุเป็นเงื่อนไขไว้ในสัมปทาน ว่าเป็นเหตุเพิกถอนสัมปทานได้

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินอากรตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่น โดยคำนวณตามส่วนของจำนวนรังนกที่เก็บได้ในแต่ละเขตราชการส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดเก็บรังนก ในแต่ละปี ดังนี้

(๑) ในกรณีที่จำนวนเงินอากรที่คำนวณตามส่วนของจำนวนรังนกที่เก็บได้ในเขตราชการ ส่วนท้องถิ่นใดมีจำนวนไม่เกินสามล้านบาท ให้จัดสรรเงินอากรดังกล่าวให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ทั้งหมด

(๒) ในกรณีที่จำนวนเงินอากรที่คำนวณตามส่วนของจำนวนรังนกที่เก็บได้ในเขตราชการ ส่วนท้องถิ่นใดมีจำนวนเกินสามล้านบาท ให้จัดสรรเงินอากรจำนวนสามล้านบาทแรกให้แก่ราชการ ส่วนท้องถิ่นนั้น สำหรับจำนวนเงินอากรที่เกินสามล้านบาท ให้จัดสรรจำนวนร้อยละสี่สิบของเงิน ดังกล่าวให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดเก็บรังนกนั้น ส่วนจำนวนอีกร้อยละหกสิบของเงินดังกล่าว ให้จัดสรรให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดเดียวกันที่ไม่มีการจัดเก็บรังนกตามหลักเกณฑ์ที่ คณะกรรมการกำหนด

ในปีใดที่ไม่อาจทราบส่วนของจำนวนรังนกตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ส่วนของจำนวนรังนกในปีก่อนหน้านั้นเป็นเกณฑ์ในการคำนวณ

ในกรณีที่มีดอกเบียหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดแต่เงินอากรตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่า ดอกเบียหรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าวเป็นเงินอากรตามวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๒๒ ให้กรรมการและเลขานุการส่งมอบเงินอากรให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ตามที่ได้รับการจัดสรรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด โดยหักค่าใช้จ่ายได้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินร้อยละห้าของเงินอากรที่ส่งมอบ

การใช้จ่ายเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด มาตรา ๒๓ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและเลขานุการหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากกรรมการและเลขานุการมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบการกระทำที่อาจเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่กำหนดในสัมปทาน

(๒) ตรวจสอบ กัก ยึด หรืออายัดรังนก หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่กำหนดในสัมปทาน

(๓) ขึ้นไปบนเกาะหรือเข้าไปในที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่มีรังนกอยู่ตามธรรมชาติ หรือเข้าไปในอาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะของบุคคลใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้นเพื่อตรวจสอบ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่กำหนดในสัมปทาน

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้กรรมการและเลขานุการหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากกรรมการและเลขานุการรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่กำหนดในสัมปทาน ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับสัมปทานระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือแก้ไข หรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดได้

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่ดำเนินการตามคำสั่งตามวรรคหนึ่งภายในเวลาที่กำหนด คณะกรรมการจะพิจารณาเพิกถอนสัมปทานเสียก็ได้ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ หรือข้อกำหนดที่ระบุเป็นเงื่อนไขไว้ในสัมปทานว่าเป็นเหตุให้เพิกถอนสัมปทานได้ ให้คณะกรรมการเพิกถอนสัมปทาน

มาตรา ๒๕ บนเกาะหรือในที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่มีรั้งนกออยู่ตามธรรมชาติ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดๆ อันเป็นหรืออาจเป็นอันตรายแก่นกอีแอ่น ไข่ของนกอีแอ่น หรือรังนก หรืออาจเป็นเหตุให้นักอีแอ่นละทิ้งอยู่อาศัยไปจากเกาะหรือที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินดังกล่าว

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งรังนกอันตนรู้ว่าได้มาโดยการฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๗ ผู้ใดไม่มาให้อ้อยค้ำ หรือไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใดๆ ตามที่คณะกรรมการสั่ง ตามมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๙ ผู้รับสัมปทานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ หรือทำบัญชีอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่กรรมการและเลขานุการ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากกรรมการและเลขานุการซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่มีนิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดและถูกลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้แทนนิติบุคคลซึ่งรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำความผิดนั้น หรือซึ่งมิได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย

มาตรา ๓๓ ให้ผู้ได้รับอนุญาตให้เก็บรังนกตามพระราชบัญญัติอกรังนกอีแอ่น พุทธศักราช ๒๔๘๒ โดยมีสัญญาที่ทำไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและสัญญาดังกล่าวยังไม่สิ้นอายุ เก็บรังนกตามสัญญานั้นต่อไปได้จนกว่าสัญญาจะสิ้นอายุโดยให้ถือว่าเป็นผู้รับสัมปทานตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับโดยอนุโลม

นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ได้รับอนุญาตให้เก็บรังนกชำระเงินอากรหรือเงินอื่นใดตามสัญญาตามวรรคหนึ่งให้แก่อธิบดีกรมสรรพากรตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในสัญญานั้น

เงินอากรหรือเงินอื่นใดตามสัญญาตามวรรคหนึ่งที่ถึงกำหนดชำระในหรือหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้อธิบดีกรมสรรพากรจัดสรรเงินดังกล่าวให้แก่จังหวัดตามที่ระบุไว้ในสัญญานั้น

ให้นำมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับแก่การจัดสรรเงินของอธิบดีกรมสรรพากรตามวรรคสาม โดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในส่วนที่กรมสรรพากรเกี่ยวข้อง ตามมาตรา ๓๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการ

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วย อากรังนกอีแอ่นเพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนดูแลและจัดการการเก็บรังนกอีแอ่นอันเป็นทรัพยากร ธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องที่ของตน และให้เงินอากรังนกอีแอ่นตกเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นที่มีรังนกอยู่ในเขต ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดเดียวกันตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งปรับปรุง หลักเกณฑ์และวิธีการที่จะให้เอกชนดำเนินการจัดเก็บรังนกอีแอ่นให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราช บัญญัตินี้